

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

รหัสวิชา 0107305 ครอบครัวในมิติประวัติศาสตร์

(Family in Historical Perspectives)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประวัติศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศาสตร์

หลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0107305 ครอบครัวในมิติประวัติศาสตร์

3(2-2-5)

Family in Historical Perspectives

บูรพาวิชา : -

ควบคู่ : -

วิเคราะห์ครอบครัวในมิติประวัติศาสตร์ ความหมาย และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว การประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาคนและสังคม

Analysis of family in historical perspectives; definitions and concepts of family; application of body of knowledge to human and social development

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

ศิลปศาสตรบัณฑิต หลักสูตรประวัติศาสตร์

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☐ วิชาเฉพาะ
- ☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน (ถ้ามี)
- ☐ วิชาเอก
- ☐ วิชาเอกบังคับ
- ☒ วิชาเอกเลือก
- ☐ วิชาโท
- ☐ วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (ถ้ามี)

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ. ดร.พรชัย นาคสีทอง

อาจารย์ผู้สอนรายวิชา ผศ. ดร.พรชัย นาคสีทอง

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2568/ภาคการศึกษาปลาย /นิสิตชั้นปี 2

5. สถานที่เรียน

วันจันทร์ เวลา 13.00 – 17.10 น. ห้อง 17408

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 11 ตุลาคม 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

CLO1 เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบคลุมตามระเบียบวิธีการทางประวัติศาสตร์

CLO2 เพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์เนื้อหาวิชาในการทำความเข้าใจต่อโลกทัศน์วิถีชีวิต ค่านิยมของผู้คนและสังคมได้อย่างเข้าใจและเท่าทัน

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์และบูรณาการเนื้อหาในรายวิชาเข้ากับการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ ของหลักสูตร และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนรู้จักคิดวิเคราะห์ และรับผิดชอบในการเข้าใจปัญหาสังคมได้

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30 (2 x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30 (2 x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 75 (5 x 15 สัปดาห์)

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

8 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ทุกวันพุธ เวลา 09.00 – 16.00 น. ณ ห้อง 13526

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	- แนะนำรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เอกสารตำราเรียน - ข้อตกลงในการเรียนและการประเมินผล การเรียน - แนะนำหลักการสืบค้นในระบบสารสนเทศ และหลักเกณฑ์ รูปแบบการอ้างอิงตามหลักวิชาการ - นิสิตทดลองการสืบค้นเอกสาร	2	2	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน -แนะนำรายวิชาและอธิบายวิธีการดำเนินการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลพร้อมทั้งข้อตกลงต่าง ๆ ใน สื่อที่ใช้ -มคอ.3 - powerpoint	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง
2 – 5	- ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและสถานภาพความรู้ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ - ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและสถานภาพความรู้ที่เกี่ยวกับครอบครัวและระบบเครือญาติ - แนวคิด/หลักการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัวตามระเบียบวิธีการทางประวัติศาสตร์ -ประวัติศาสตร์ครอบครัวกับการทำความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่น (เน้นกรณีภาคใต้/ลุ่มทะเลสาบสงขลา)	8	8	กิจกรรมการเรียนรู้ - บรรยาย -ศึกษางานวิชาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัวตามที่ได้รับมอบหมาย -อภิปรายแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน สื่อที่ใช้ - power point - งานนิพนธ์ที่มอบหมายให้นิสิตศึกษา	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง
6 – 8	อบรมเชิงปฏิบัติ การวิธีวิทยาทางประวัติศาสตร์กับการเก็บข้อมูลภาคสนาม (กรณีการศึกษาประวัติศาสตร์ครอบครัว) และการใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยมีอาจารย์ผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำทางวิชาการ	6	6	กิจกรรมการเรียนรู้ - บรรยาย - ศึกษางานวิชาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				ครอบคลุมตามที่ได้รับมอบหมาย - อภิปราย แลกเปลี่ยนในชั้นเรียน - ลงพื้นที่/ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - power point - งานนิพนธ์ที่มอบหมายให้นิสิตศึกษา - ภาคสนาม	
9 – 10	- กรณีศึกษา : ประเด็นสำคัญและความสนใจของนิสิต เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัว	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ - อภิปราย แลกเปลี่ยนในชั้นเรียน - ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง - ลงพื้นที่ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - Power Point - เอกสารและข้อมูลหมวด 6 - ภาคสนาม/ ลงพื้นที่/แหล่งข้อมูลโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง
11-13	- การฝึกปฏิบัติภาคสนาม/ข้อเสนอประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ครอบครัว ผ่านการจัดทำข้อเสนอเค้าโครงประวัติศาสตร์	6	6	กิจกรรมการเรียนรู้ - อภิปราย แลกเปลี่ยนในชั้นเรียน - ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	- กรณีศึกษา : ประวัติศาสตร์ครอบครัวและระบบเครือญาติในบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลา - กรณีศึกษา : ประวัติศาสตร์ครอบครัวและระบบเครือญาติในบริเวณพื้นที่ภูมิผู้เรียน			- ลงพื้นที่ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - Power Point - เอกสารและข้อมูลหมวด 6 - ภาคสนาม/ลงพื้นที่/แหล่งข้อมูลโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	
14-15	นิสิตเสนอผลการศึกษาค้นคว้าชิ้นงาน (ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ครอบครัว/ข้อเสนอเค้าโครงประวัติศาสตร์โดยใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้) และเสวนาแลกเปลี่ยนต่อประเด็นดังกล่าว	4	4	กิจกรรมการเรียนรู้ - ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง - นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า - อภิปรายแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน - ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ สื่อที่ใช้ - ผลการศึกษาค้นคว้าของนิสิต	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทองและ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากภายนอก
16	สอบปลายภาค				
17					
รวม		30	30		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก

- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☐ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับชั้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☒ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อ/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
1	แนวคิด/หลักการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัวตามระเบียบวิธีการทางประวัติศาสตร์	- ประเมินจากชิ้นงาน การอภิปราย การ วิเคราะห์ และพฤติกรรม ในชั้นเรียนและ การ สังเกตพฤติกรรม การเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	2 – 3	10
2	ประวัติศาสตร์ครอบครัวกับการทำความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย และชุมชนท้องถิ่น (เน้นกรณีภาคใต้)	- ประเมินจากชิ้นงาน การอภิปราย การ วิเคราะห์ และพฤติกรรม ในชั้นเรียนและ การ สังเกตพฤติกรรม การเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน รวมถึงกิจกรรม ภาคสนาม	4 – 5	20
3	ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ กับการเก็บข้อมูลภาคสนาม (กรณีการศึกษาประวัติศาสตร์ครอบครัว) และการใช้ชุมชนเป็นฐาน	- ประเมินจากชิ้นงาน การอภิปราย การ วิเคราะห์ และพฤติกรรม ในชั้นเรียนและ การ สังเกตพฤติกรรม การเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน รวมถึงกิจกรรม ภาคสนาม	6 – 8	10
4	ประเด็นสำคัญและความสนใจของนิสิตเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ครอบครัว/ข้อเสนอแนะ	- ประเมินจากชิ้นงาน การอภิปราย การ	9 – 15	40

ลำดับ	หัวข้อ/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
	โครงวิจัยประวัติศาสตร์โดยใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้	วิเคราะห์ และพฤติกรรม ในชั้นเรียนและ การ สังเกตพฤติกรรม การเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน รวมถึงกิจกรรม ภาคสนาม		
5	สอบประมวลความรู้	ทดสอบปลายภาค	16 – 17	20
คะแนนรวม				100

วิธีการตัด

อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)

เกรด

อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วง คะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

จิราภรณ์ สถาปนาวรรณนะ. (2556) “ประวัติศาสตร์ครอบครัวสามัญชนไทย” ใน ความเป็นครอบครัว และชุมชนในสังคมไทย. รวมบทความในโอกาส ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา อายุ 72 ปี กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์สร้างสรรค์.

ชาติชาย มุกสง. (2549). “บททดลองนำเสนอว่าด้วยประวัติศาสตร์ชีวิตครอบครัว : คนเล็กๆ กับวิธีการศึกษา แนวจุลประวัติศาสตร์ (Microhistory)” การประชุมวิชาการระดับชาติ เวทีวิจัยมนุษยศาสตร์ไทย ครั้งที่ 3 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างวันที่ 16 – 17 พฤศจิกายน 2549.

ชาติชาย มุกสง. (๒๕๕๓ – ๒๕๕๔). “ประวัติศาสตร์ที่หายไป : คนเล็กๆ ที่ถูกลืมกับวิธีการศึกษาแนวจุลประวัติศาสตร์ (Microhistory)” ในวารสารประวัติศาสตร์ : ๔๘ – ๓/๕.

ภาคิน นิมมานนรวงศ์. (2558). ประวัติศาสตร์เด็กและวัยเด็กช่วงต้นรัตนโกสินทร์ถึงการปฏิรูปการปกครองสมัยรัชกาลที่ 5 วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.. ประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ศิริพันธ์ ถาวรทิวังษ์. (2543). ครอบครัวและเครือญาติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
สายชล สัตยานุรักษ์. (2558). ประวัติศาสตร์รัฐไทยและสังคมไทย : ครอบครัว ชุมชน ชีวิตสามัญชน ความทรงจำและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
สายชล สัตยานุรักษ์. (2567). พลวัตทางอุดมการณ์ของชนชั้นกลางไทยในคืนวันที่ผันแปร. กทม. ; สกว.
สิทธิเทพ เอกสิทธิพงษ์. (2566). เป็นจีนเพราะรู้สึก : ประวัติศาสตร์เสื้อผ้ามอนไบที่เพิ่งสร้าง.
กรุงเทพฯ : มติชน.

สุรเชษฐ์ สุขลากิจ. (2556). “ผ้าเดียวเมียเดียว” ในสังคมไทยสมัยใหม่จากทศวรรษ 2410 ถึงทศวรรษ 2480. วิทยานิพนธ์ (อ.ม. ประวัติศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคม เดชทองคำ. (2544). ผูกโยด : วิถีและพลังของการผูกเกลอ ผูกดอง และขนบนิยมอุปถัมภ์ของผู้คนสามจังหวัดชายขอบรอบทะเลสาบสงขลา. นครศรีธรรมราช : สถาบันราชภัฏ
นครศรีธรรมราช.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เกิดที่ปายอม. (2553). ที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ พันเอกนายแพทย์เยื้อง คชภักดี ณ เมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา วันจันทร์ 15 กุมภาพันธ์ 2553. (ม.ป.ท.) : (ม.ป.พ.).

เกรก เจ. เรม์โนลด์ส. (2550). เจ้าสัว ขุนศึก คักดินา ปัญญาชน และคนสามัญ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

จำนงค์ แรกพิณิจ. (2552, เมษายน – กันยายน 2552). “แซ่แรงงาน : ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชาวบ้านภาคใต้” ใน วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 4(1) : 60 – 77.

จุฬารัตน์ ดำรงวิจิตรธรรม. (2552). การซ่อมสร้างประวัติศาสตร์และความทรงจำหลอน : การศึกษา กิจกรรมจากความทรงจำกรณี “ถังแดง” ในชุมชนลำสินธุ์ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.การพัฒนาสังคม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชนิดา พรหมพยัคฆ์ และ ญัณฐพงษ์ สกุลเลี้ยว (บรรณาธิการ). (2563). วิธีวิทยาในการศึกษาประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : ศยาม.

ชานันท์ ยอดหงส์. (2556). “นายใน” สมัยรัชกาลที่ 6. กรุงเทพฯ : มติชน.

ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (2545). “ประวัติศาสตร์ครอบครัวตะวันตก : ประวัติศาสตร์ ‘คนใช้’ และการ ‘ใช้คน’” ใน รัฐศาสตร์สาร. 23(3) : 1 – 49.

บุญทริกา พวงคำ. (2567). นาวิวิปาส : ตัวตนผู้หญิง (ประหลาด) ในรัฐจิตเวชสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : มติชน.

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2561). อัตลักษณ์เอกสาร วงศาวิทยาการควบคุมประชากรของรัฐไทย.

เชียงใหม่ : ศูนย์บริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พรชัย นาคสีทอง. (2567).ชาติเมื่อวายุชนม์ อุดมการณ์รัฐไทยในอนุสรณ์ผู้ดับสูญ. กรุงเทพฯ : มติชน.

พรพิไล เลิศวิชา. (2532). คีรีวง จากไพร่หนีนายถึงธนาการแห่งขุนเขา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมู่บ้าน.

วรารักษ์ เรื่องศรี. (2566, ก.ค. – ธ.ค.). “อุบลวันณา : ผู้หญิงในประวัติศาสตร์เปลี่ยนผ่านของยุคสมัย” ใน วารสารประวัติศาสตร์ ธรรมศาสตร์. 10(2) : 1 – 34.

สัญญา ศรีคงทอง. (2546). การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของชุมชนสทิงหม้อ ตำบลสทิงหม้อ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ตั้งแต่สมัยเรือเมล์ถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2465–2546). วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.) ไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2544). โครงสร้างและพลวัตวัฒนธรรมภาคใต้กับการพัฒนา. กทม. ; สกว.

หม่าก๊วย ทง. (2559). วัฒนธรรมกวานซีกับการสร้างเครือข่ายทางสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนฮากกาในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย. ป.ร.ด. (วัฒนธรรมศึกษา) มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อดิสร คักดีสูง และคณะ. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องวิถีและพลังของชุมชนในอำเภอบำเพ็ญ จังหวัดพัทลุง : การศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อนุสรณ์ อุณโน. (2560). “เกิดมาหนึ่งชาติต้องกราบพระธาตุเมืองนคร” คนใต้ ศีลธรรมและการเมือง.

เชียงใหม่ : ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2548). ประวัติศาสตร์เพื่อชุมชน : ทิศทางใหม่ของการศึกษาประวัติศาสตร์.

กรุงเทพฯ : สกว.

*ในแต่ละหัวข้อจะแจ้งรายชื่อหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติมตามแต่ละหัวข้อ